

Alnarp – na skok do Švédska

Lucie Olejárová

Ing. Lucie Olejárová
absolventka oboru Zahradní
a krajinná architektura na ČZU,
Erasmus ve švédském Alnarpu,
zimní semestr 2016/2017.
Absolvované předměty: Driving
forces and contemporary
tendencies, People and
environment

1 Zámeček v kampusu Alnarpu
hostí vyučující. Foto Dorotea
Cimburová

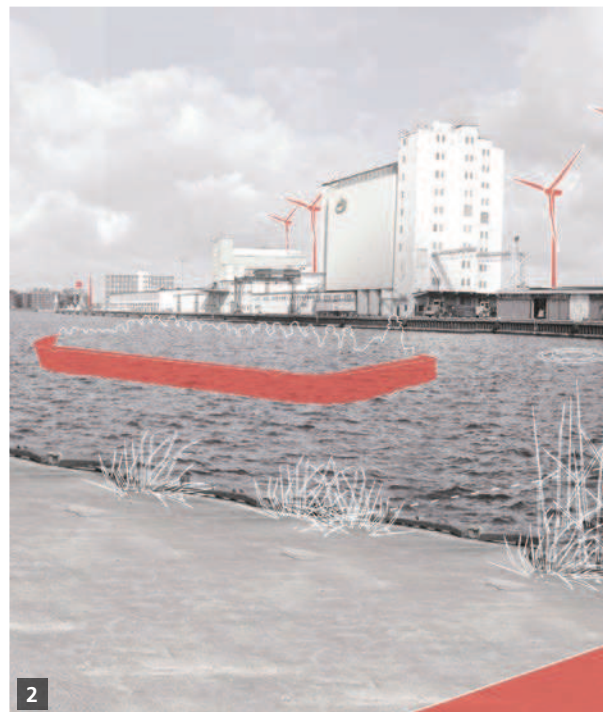
2 Vizualizace navržené strategie
pro Nyhamnen. Autor Martin
Sjöfors

3 Budova bývalé farmy, současná
knihovna a studovna. Foto autorka

Erasmus ve Švédsku lze shrnout jako dlouhou jízdu na kole pod chladným severským sluncem a proti neutuchajícímu větru, čerstvou překapávanou kávu a alternativní výuku. V kampusu mi nabídli tolik svobody v tvorbě, až jsem se neměla čeho chytit. Nedocenitelné byly literární semináře, experimentální terénní průzkumy i spolupráce se studenty architektury. Patřičným závěrem byla neobvyklá forma odevzdávaných výstupů z ateliérů.

Univerzitní kampus Alnarp švédské SLU (Swedish University of Agricultural Sciences) leží v polích, která mě zaskočila svou nekonečnou rovinatostí. Kampus se nachází kousek od moře mezi městy Malmö a Lund. Výuka je zde pro české prostředí až provokativně uvolněná, prokládaná častými „fika“, tedy pauzami na kávu tradičně podávanou se skořicovým šnekem. Přestávky bývají zahajovány samotnými studenty, a to stylem, který zahraničním studentům vhání ruměncem do tváře. Vyučující k jejich překvapení souhlasí a fiku zahájí. Hierarchie je Švédům obecně na překážku.

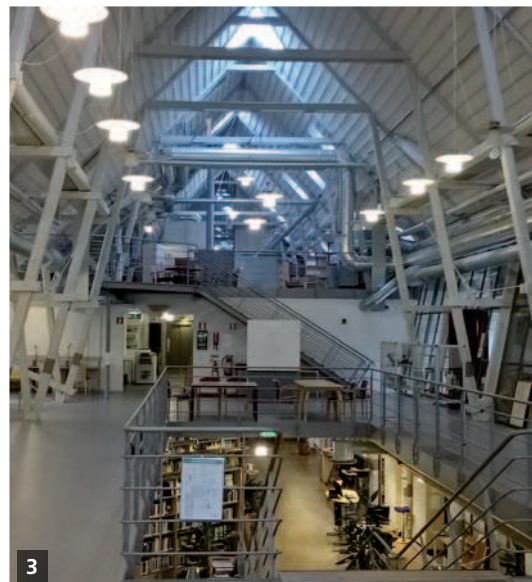
Ve skandinávském stylu přestavěné budovy bývalé farmy, panských domů a zámku poskytují univerzitě zázemí. A tak se studentovi stane, že ateliéry probíhají v bývalém vepříně, knihovna je ve stodole a bydlí se ve stájích. Každý si vybere své místo v prosvětleném ateliéru, tam rozloží svou práci a sbalí ji až na konci semestru. V Alnarpu je vše pod nosem. Důvodem je izolovanost kampusu, který obklopují kromě polí, polí a polí také experimentální lesy a trvalková a rehabilitační zahrada. V Alnarpu jsou moderní a nebojí se experimentovat. Za semestr se učí jen dva předměty, ovšem po sobě, každý

2

1

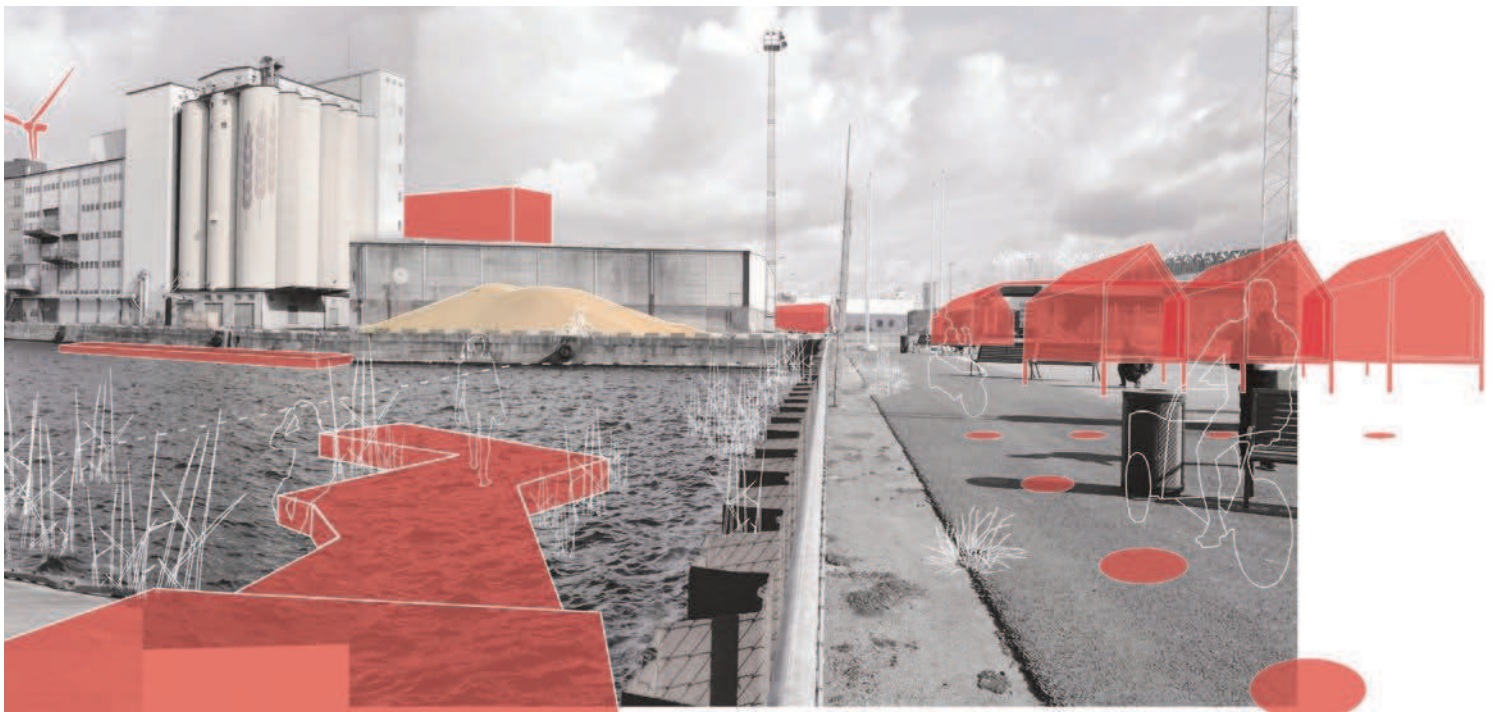
3

za 15 kreditů ECTS. Přínos vidím ve zvýšení motivace a nadšení studenta, protože je možné se plně ponořit do dané problematiky. V rámci jednoho předmětu je v lekcích a individuálním studiu probráno mnohé. Tak jsem například studovala možnosti využití mušlových farem pro čištění moře a obživu v rámci projektu strategie bývalého přístavu Nyhamnen v Malmö. Jiní studenti zjišťovali maximální možné zatížení střechy stávajícího síla nebo například získávání větrné energie z větrů od moře. Může vyvstát námitka, že nelze vyučovat uspokojivé množství látky v jednom předmětu. Moje zkušenost je opačná. Za semestr v Alnarpu jsem se naučila nepoměrně mnoho. Není řeč ani tolik o vědomostech, jako o do-

vednostech. Když se totiž individuální analýzy diskutovaly ve skupinách a prezentovaly v rámci pátečních odevzdávek, informace si studenti mezi sebou předali a jejich konečný objem byl větší. Kouzlo spočívalo v zápalu studentů a uvolněné náladě. Tím se mi vysvětlila sebekázeň švédských studentů, ale ne jejich schopnost kritického uvažování. Tu nabývají při literárním semináři. Spočíval v intenzivní samostatné četbě a následné asi čtyřhodinové diskuzi v kolektivu, kde nelze mlčet. Zařazení protichůdné literatury podněcuje studenty k posuzování, zpochybňování a tvorbě vlastního názoru. Nezvyklým momentem ve švédské výuce je, že prakticky nic není špatné. Málokdy student uslyší, že jeho práce či

4 Terénní průzkum metodou derivé. Foto autorka

5 Sdílení informací po terénním průzkumu. Foto autorka

6 Finální kritika formou prezentace hry. Foto autorka

7 Rozehraná partie navržené hry. Foto Victor Brynje

8 Týdenní forma rozvrhu

PO	úvod do nového týdne s novým cílem (terenní průzkumy, workshop,...), lekce
ÚT a ST	individuální práce zadaná z pondělí (analýzy, terenní průzkumy, navrhování,...), lekce
ČT	literární seminář, lekce
PÁ	odevzdávání dílčích prací za každý týden (krátký film, poster s prezentací,...)

názor jsou mylné. To vede k větší pohodě a sebejistotě, která přímo souvisí s mírou motivace. Na druhou stranu může chybět sebereflexe a konstruktivní kritika, která je podávána opatrně.

Pokud bylo něco opravdu nevšední, byly to terenní průzkumy. V rámci předmětu Planning project: Driving forces and contemporary tendencies bylo objeveno řešené území pomocí herních karet Get out of here! (www.disorder.nu). Cílem karet je objektivní, náhodné a komplexní probádání území. A tak jsme se v rámci plnění úkolů octli v nejrůznějších zákoutích, zkoumali jinakost působení soukromého a veřejného prostoru, vtělovali se do osob s postižením či hledali nejbližší trávník pro chůzi na boso. Další průzkum vyústil v krátký film či prezentaci místa pomocí nálezů. Jedná se o metodu derivé (Guy Debord, 1956), při níž jsou zaznamenány a shromážděny faktické nálezy (vzorky vody, sypké materiály, rostliny, odpad, záznamy zvuku,...). Vytrženy z kontextu jsou svědectvím, které přibližuje místo badatelům i ostatním.

Po průzkumech následoval experimentální workshop, který vybudil kreativitu pro začátek procesu navrhování. Probíhal pod taktovkou amerického institutu RIEA (The Research Institute for Experimental Architecture), který se studenty vytvořil abstraktní model řešeného území znázorňující hranice, toky energií a koncepční návrhy.

Pro konfrontaci vizí a nápadů sloužily schůzky s vlastníky dotčených pozemků, které vracely studenty na zem. Naopak k myšlení „outside the box“ byli postrkováni při konzultacích s hostujícími lektory.

Rozvrh se každý týden měnil, nicméně základní formu lze vidět v tabulce (obr. 8).

Velkým plusem rozvrhu je srozumitelně zadaná práce na týden, jejíž dílčí výsledky jsou odevzdány vždy v pátek odpoledne. Proto mohou lektor i studenti trávit víkend s čistou hlavou.

V rámci předmětu byla navázána také spolupráce se studenty architektury. Pokud je Alnarp uvolněným kampusem, pak nevím, jak popsat univerzitu architektury ve studentském městě Lund. Spolupráce spočívala ve sdílení terenních průzkumů, jejich výsledků a workshopu. Studenti dvou podobných profesí názorově naráželi ani ne tak kvůli rozdílným postojům, jako kvůli rozdílnému literárnímu přehledu, zaběhlému postupu práce a volbě programů. Neustálé hledání společné řeči bylo obohacující a náročné. Na druhou polovinu předmětu se univerzity rozešly. Studenti krajinné architektury navrhovali strategii na sto let pro přístav Nyhamnen. Studenti architektury navrhovali budovu, která přístav reflektovala.

Dílčí i závěrečné výsledky prací jsou v mnoha případech prezentovány veřejně na chodbách univerzity, kde poté visí volně k nahlédnutí. Závěrečná prezentace byla v tomto případě pojata posterem, promítnutím dokumentu, odehráním partie navržené hry, divadelní performancí, výstavou i animací. Poté následovala otevřená diskuze. Celkové hodnocení se student dozvěděl online na svém studijním portálu.

Resumé

The Erasmus exchange programme for the mobility of university students and teachers abroad is an opportunity to broaden one's mind and horizons and to seek solutions which are not common in our home land. Experiencing a different education system, the hierarchy between teachers and students or the selection of literature is beneficial as well. Erasmus is an inspiration which enriches both involved parties. ■